

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ
PROGRAM
školní družiny**

Základní škola J. Šlosara Sviadnov

Barevný svět poznání

Sviadnov 2018

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy:

Základní škola J. Šlosara Sviadnov
Na Závodí 70
739 25 Sviadnov

IČO: 07260806
Telefon: 558 655 089, 732 193 036
Webové stránky: www.zssviadnov.cz

Název a adresa zřizovatele:

Obec Sviadnov
Na Drahách 119
739 25 Sviadnov

Telefon: 558 655 108
Webové stránky: www.sviadnov.cz

Účinnost dokumentu od 1. 9. 2018

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
J. ŠLOSARA SVIADNOV
NA ZÁVODÍ 70, 739 25 SVIADNOV
IČO: 07260806

.....
Mgr. Ludmila Sládečková, ředitelka

OBSAH

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	2
1 ŠKOLNÍ DRUŽINA	
1.1 Charakteristika	4
1.2 Umístění a vybavení	5
1.3 Personální podmínky	5
1.4 Charakteristika dětí	5
1.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	5
2 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD	6
2.1 Podmínky přijímání dětí do školní družiny	6
3 VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ OBLASTI	6
3.1 Člověk a jeho svět	
3.1.1 Místo, kde žijeme	6
3.1.2 Lidé kolem nás	6
3.1.3 Lidé a čas	6
3.1.4 Rozmanitost přírody	7
3.1.5 Člověk a jeho zdraví	7
3.2 Člověk a společnost	
3.2.1 Posilování komunikačních dovedností	7
3.2.2 Odpovědnost za své chování	7
3.2.3 Ovládání negativních citových reakcí	7
3.2.4 Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině	7
3.2.5 Formování životních postojů	8
3.3 Člověk a svět práce	
3.3.1 Umění a kultura	8
3.3.2 Informační a komunikační technologie	8
4 CÍLE ŠVP	8
5 KLÍČOVÉ KOMPETENCE	9
6 PLÁN ZAJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A ČINNOSTÍ	10
7 ZÁVĚR	12

1. ŠKOLNÍ DRUŽINA

1.1. Charakteristika

Školní družina je součástí Základní školy ve Sviadnově s kapacitou 60 žáků. Školní družina patří mezi důležité výchovné partnery rodiny a školy. Plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí, rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence. Usiluje o vytváření zdravé osobnosti žáka, odolné vůči negativním vlivům. Přípravuje jedince na život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavuje žádoucími vědomostmi, dovednostmi a postoji.

Mezi důležité výchovné oblasti, které se prolínají do zájmových činností, patří:

Odpočinková činnost

Zde jsou zařazovány činnosti, které děti zklidní a odreagují od školního prostředí. Patří zde četba knih a časopisů, vyprávění, poslech pohádek, stolní a společenské hry, práce se stavebnicí, kreslení, obkreslování podle šablon apod.

Rekreační činnost

Patří zde vycházky do přírody, pobyt venku, pohybové hry v místnosti i venku. Za příznivého počasí využíváme školní hřiště.

Zájmová činnost pracovní technická

Děti se zde učí pracovat s různými přírodními materiály, textilem, kůží, papírem. Osvojují si základy ručních prací (vyšívání, pletení, šití, háčkování apod.). Můžeme zde zařadit různé skládanky, vystřihovánky z papíru, práce s polytechnickou stavebnicí.

Zájmová činnost výtvarná

V této činnosti si děti osvojují nové výtvarné techniky. Používáme různé pomůcky (pastelky, fixy, černé i barevné tuže, vodové a temperové barvy). Touto činností se u dětí rozvíjí fantazie, estetické cítění.

Zájmová činnost hudební

Do této činnosti zařazujeme poslechy dětských nahrávek, hudební hry, děti se učí novým písním a rozšiřují si celkový přehled z hudební oblasti.

Zájmová činnost sportovní

Tato činnost je zaměřená na rozvoj pohybových aktivit u dětí (rychlost, obratnost, postřeh). K těmto aktivitám využíváme školní hřiště a tělocvičnu. Děti se učí novým pohybovým hrám, ke kterým využíváme různé náradí a náčiní (míče, švihadla, obruče, cvičení na kruzích, trampolíně, na žebřinách apod.)

Zájmová činnost přírodovědná

Zde si děti rozšiřují všeobecný přehled o přírodě. Využíváme možnosti vycházek do blízkého okolí. Zábavnou a přitažlivou formou je u dětí rozvíjen kladný vztah k přírodě, k jejímu poznávání a ochraně.

Zájmová činnost sebezvzdělávací a společenskovední

Děti si hrou a nenásilnou formou prohlubují a opakuji znalosti nabyté ve škole (soutěže, kvízy, hádanky, práce s časopisy a knihou). Vedeme děti k dodržování zásad slušného chování, stolování, chování na ulici apod.

Příprava na vyučování

Příprava na vyučování ve školní družině je zaměřena na upevňování poznatků získaných ve škole (procvičování, opakování), rozšiřování získaných dovedností, upevňování návyků formou didaktických her, vycházek, exkurzí, písemnou přípravou na vyučování. Je zde nutná koordinace činnosti výuky ve třídách a oddělení ŠD - úzká spolupráce s třídními učiteli.

Chceme, aby školní družina byla pro děti místem, kde mohou rozvíjet svou tvořivost, místem pro zájmové vyžití, relaxaci, místem pro vytváření zdravého sebevědomí.

1. 2. Umístění a vybavení

Místnost školní družiny je umístěna v přízemí budovy školy – pro snadnou dostupnost rodičům. V posledních letech byl prostor družiny plně renovován a vzniklo několik zón. K odpočinku dětí slouží relaxační koutek, televize, DVD přehrávač, video a knihovna. K pohybovým aktivitám mohou využívat nadstavbu, k rozvoji kreativity jsou určeny stoly. Stravování dětí je zajišťováno školní kuchyní, pitný režim hlídá vychovatelka ve spolupráci s kuchařkou. Ke stejnému účelu slouží také fontánka umístěna na chodbě. Školní družina nemá vlastní šatnu, děti využívají šatnu školní. Děti mohou využívat prostory počítačové učebny.

1.3. Personální podmínky

Ve školní družině pracují dvě vychovatelky, které jsou pro výkon své práce plně kvalifikované. Školní družina slouží dětem denně, v dopoledních hodinách od 6:30 do 7:45 hodin a v odpoledních hodinách od 11:45 do 16:30 hodin.

1.4. Charakteristika dětí

Školní družinu může navštěvovat až 60 dětí z prvního až pátého ročníku. Převážná většina dětí je z nižších ročníků. Školní družinu mohou navštěvovat také děti, které zapsány nejsou (týká se to ranní družiny nebo dětí čekajících na kroužky).

1.5. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce mezi vychovatelkami a rodiči probíhá různými formami, např. individuálními rozhovory, telefonickými rozhovory, písemnými kontakty. Pro partnerskou spolupráci vychovatelek a rodičů využíváme i méně tradiční formy spolupráce. Jejich cílem je navázat neformální přátelské vztahy, poznat se navzájem při společných činnostech, získat vzájemnou důvěru, rozšířit možnosti spolupráce. K těmto netradičním formám spolupráce patří např.:

- dny otevřených dveří,
- umožnění přítomnosti rodičů ve ŠD v libovolné době,
- společné činnosti rodičů a dětí (tělovýchovné aktivity, soutěže apod.),

- společenská setkání (výlety, karnevaly, besídky apod.).

2. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

2.1. Podmínky přijímání dětí do školní družiny

Ve školní družině je stanovena vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování účastníků, vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vedení školy, vyřizování námětů a stížností.

O zařazení dítěte do školní družiny rozhoduje ředitelka školy na základě písemné přihlášky žáka, její součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka ze školní družiny a také sdělení o jeho případných zdravotních potížích.

Do školní družiny jsou přijímáni žáci 1. – 5. třídy. Zákonní zástupci žáka přihlášeného k pravidelné docházce do školní družiny sdělí vychovatelce rozsah docházky žáka a způsob odchodu žáka z družiny (shodný s písemnou přihláškou žáka). Omluvu nepřítomnosti žáka v družině, odchylky od docházky žáka, nebo pokud má žák odejít ze školní družiny jinak nebo s jinou osobou, než je obvyklé a než je uvedeno na zápisním lístku, sdělí tuto skutečnost vychovatelce školní družiny písemně – s datem žádosti a podpisem zákonného zástupce žáka. Také předem známou nepřítomnost žáka ve školní družině oznámí zákonný zástupce dítěte písemně vychovatelce školní družiny.

3. VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ OBLASTI

Ve všech níže zmíněných oblastech navazujeme na získané poznatky z vyučování, které rozvíjíme a doplňujeme svými specifickými a odlišnými prostředky od školního vyučování.

3.1. Člověk a jeho svět

3.1.1 Místo, kde žijeme

- posilujeme vztah ke své škole, obci, poznáváme nejbližší okolí
- poznáváme Obecní úřad
- posilujeme orientaci v prostoru a čase, učíme se odhadovat vzdálenosti
- prohlubujeme znalosti o bezpečnosti při cestě ze školy a do školy
- posilujeme komunikační dovednosti

3.1.2 Lidé kolem nás

- osvojujeme si vhodné a společenské chování
- upevňujeme vzájemnou toleranci, empatii, vzájemnou úctu ke kamarádům i dospělým
- seznamujeme se s principy demokracie (máme nejen svá práva, ale i povinnosti)
- osvojujeme si zásady chování k jiným etnickým skupinám, poznáváme odlišnosti jejich způsobu života
- pomáháme formovat životní postoje dětí

3.1.3 Lidé a čas

- seznamujeme se s regionálními pověstmi, historií
- poznáváme tradice a zvyky
- motivujeme děti k správnému a účelnému využívání jejich volného času

3.1.4 Rozmanitost přírody

- vycházkami a výlety poznáváme přírodu ve všech ročních obdobích, vnímáme proměny přírody
- prohlubujeme význam ochrany přírody, třídění odpadu
- s dětmi posuzujeme pozitivní i negativní přístupy lidí k přírodě
- navazujeme na ekologickou a environmentální výuku ve vyučování

3.1.5 Člověk a jeho zdraví

- poznáváme sebe sama, odpovědnost za své zdraví
- seznamujeme se se základy první pomoci
- dbáme na výchovu ke zdravému životnímu stylu
- posilujeme tělesnou zdatnost
- posilujeme schopnost nepodléhat negativním vlivům
- poznáváme negativní dopad sociálně patologických jevů

3. 2. Člověk a společnost

3.2.1 Posilování komunikačních dovedností

- dbáme na kultivaci verbálního i neverbálního projevu
- rozvíjíme aktivní i pasivní slovní zásobu
- umíme se vyjádřit
- umíme naslouchat druhým, rozvíjíme empatii
- uplatňujeme se v kolektivu
- zařazujeme se do kulturního života v obci

3.2.2 Odpovědnost za své chování

- řešíme fiktivní i skutečné situace, nacvičujeme společenské chování
- pěstujeme potřebné a žádoucí vědomosti, dovednosti a postoje, důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilujeme schopnosti objektivně hodnotit své jednání i přijímat důsledky svého chování

3.2.3 Ovládání negativních citových reakcí

- zjišťujeme, jak se vypořádat se stresem
- seznamujeme se s řešením různých životních situací
- vyrovnáváme se s nedostatky a neúspěchy

3.2.4 Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině

- posilujeme zdravé sebevědomí a pozitivní myšlení
- snažíme se o objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváříme vlastní bezpečné sociální skupiny

3.2.5 Formování životních postojů

- vytváříme společensky žádoucí hodnoty, úctu, porozumění, toleranci, schopnost a ochotu pomoci
- vytváříme základy právního vědomí

3.3. Člověk a svět práce

- seznamujeme se s tradičními i netradičními materiály, technikami zpracování
- rozšiřujeme si své základní dovednosti

3.3.1 Umění a kultura

- poznáváme kulturu stolování, oblékání, cestování
- osvojujeme si vnímání krásna, světa a okolí
- vyjadřujeme se pomocí linie, tvaru, barev, gest, mimiky

3.3.2 Informační a komunikační technologie

- prostřednictvím internetu vyhledáváme různé informace
- informace zpracováváme v textových, grafických a jiných editorech

4. CÍLE ŠVP

Cílem našeho Školního vzdělávacího programu pro školní družinu je připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi a v neposlední řadě také postoji. Celý náš program usiluje o vytváření zdravé, plnohodnotné osobnosti dítěte odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu a najde své místo a uplatnění ve zdravé sociální skupině.

Mezi základní cíle ŠVP pro školní družinu patří:

- rozvoj osobnosti člověka,
- získání všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo 1. stupně),
- pochopení a uplatňování zásad demokracie,
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti, respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině,
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí, jeho ochrana,
- dodržování bezpečnosti, ochrana zdraví.

5. KLÍČOVÉ KOMPETENCE

KOMPETENCE	Obsah kompetence	Popis činnosti
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> - organizuje si svůj čas - získané vědomosti dává do souvislosti a uplatňuje je v praktických situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - vědomostní soutěže, hádanky - výtvarné a pracovní činnosti
Kompetence k řešení problému	<ul style="list-style-type: none"> - při řešení užívá jemu známé postupy (matematické, kognitivní,...) - rozvíjí své volní vlastnosti a aspiraci k vyřešení problémů 	<ul style="list-style-type: none"> - luštění křížovek, sudoku, - - - práce se stavebnicemi (Lego, Merkur), puzzle
Komunikativní kompetence	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s mateřským jazykem, jeho zvláštnostmi, - prostřednictvím verbální a neverbální komunikace vyjadřuje své myšlenky, názory a postoje - udržuje kultivovanou komunikaci s vrstevníky i dospělými 	<ul style="list-style-type: none"> - vyprávění příběhů, básniček - reprodukce známých děl - dramaturgie drobné prózy (pohádky, bajky, pověsti) - sociální hry (reportér, úředník, ...), nácvik jednotlivých sociálních rolí - vyjadřování myšlenek a názorů prostřednictvím „řeči těla“
Sociální a interpersonální kompetence	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si, že za svá rozhodnutí nese zodpovědnost - všímá si nevhodného chování, nespravedlnosti, agresivity, šikany apod. - spolupracuje ve skupině, dokáže přijmout kompromis, projevuje respekt a toleranci k jiným lidem a názorům 	<ul style="list-style-type: none"> - hudební a pohybové aktivity (pantomima) - využívání hudby a kreslení k jednotlivým druhům terapií (arteterapie, muzikoterapie apod.) - sportovní a společenské hry
Činnostní a občanské kompetence	<ul style="list-style-type: none"> - plánuje, organizuje, řídí a hodnotí rizika svých nápadů - odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem - chová se zodpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné přírodní prostředí - dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých 	<ul style="list-style-type: none"> - výroba dáreků k různým příležitostem (jarmarky, Den matek) - zásady první pomoci, vycházky do přírody - sledování televizních pořadů se zdravotní tematikou pro děti - sledování naučných pořadů schválených Ministerstvem zdravotnictví
Kompetence k trávení volného času	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času - umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic - rozvíjí své zájmy v organizovaných zdravých sociálních skupinách i individuálních činnostech - dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času - umí předcházet nudě vhodnou volbou činností 	<ul style="list-style-type: none"> - sociální a psychologické hry podporující kooperaci mezi dětmi - seznamuje se s činnostmi vyžadující jednotlivá povolání v rámci přípravy na budoucí povolání

6. PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A ČINNOSTÍ**PODZIM**

Činnosti	Září	Říjen	Listopad
pohybové a tělovýchovné (na hřišti a v tělocvičně)	- atletická příprava - zahradní hřiště (průlezky) - hry ve volném terénu (přebíhaná, zdolávání překážek apod.)	- míčové hry, průpravné činnosti (přihrávky, chytání apod.) - drobné pohybové hry	- závodivé a relaxační hry - cvičení s hudbou
výtvarné a estetické	- kresba tužkou, pastelem - zážitky z prázdnin	- kresba ovoce, zeleniny	- stromy a příroda na podzim, malba temperou
rukodělné	- sběr kaštanů - výrobky z přírodnin (zvířátka, tiskátka z brambor)	- práce s papírem, výroba draků - obtisky listů, nalepování	- modelování zvířat - obrázky z různých drobných předmětů (semínka, těstoviny, koření)
hudební	- dětské popěvky, říkadla, rozpočítadla	- poslech hudby, hudebně pohybové hry	- hry na ozvěnu, kukačka, co se změnilo apod.
přírodovědné	- vycházky do přírody, - seznamování se s okolím, kde bydlím	- poznávání ovoce a zeleniny - výstavka ovoce a zeleniny	- ochrana přírody (příprava krmítek) - vyhledávání informací
literárně dramatické	- seznámení se s dětskými časopisy, četba	- dramtizace pohádkových bytostí	- společná četba knihy (využití školní knihovny)
společenskovědní	- dopravní prostředky, dopravní značky (bezpečnost na silnicích)	- významné budovy naší obce (vycházky, rozhovor s představiteli obce)	- můj dům, moje rodina (vyprávění)

ZIMA

Činnosti	Prosinec	Leden	Únor
pohybové a tělovýchovné (na hřišti a v tělocvičně)	- vycházka do zimní přírody - zimní hry (bobování, koulování, klouzání)	- cvičení na žebřinách, lavičkách, akrobacie na žíněnkách	- skoky přes švihadlo, dlouhé švihadlo, závodivé hry se švihadly
výtvarné a estetické	- malujeme Vánoce (technika dle vlastního výběru)	- kresba pohádkových bytostí	- individuální zájmová činnost
rukodělné	- výroba dárků pro rodiče, sourozence, kamarády - příprava vánočního jarmarku	- výroba dárků pro děti k zápisu - příprava masek na dětský karneval (stříhání, lepení, šití)	- modelování z keramické hlíny (dle vlastního výběru) - stavebnice Lego, puzzle
hudební	- vánoční koledy (zpěv, hra na klavír, flétnu)	- poslech hudby (ukázky známých melodií) - rytmizace a melodizace říkadel	- taneční a hudební hry
přírodovědné	- vycházky do lesa, pozorování zimní přírody,	- sledování výukových programů o přírodě na	- kvízy a hádanky o přírodě (starší děti)

	stopy zvířat	DVD	připraví mladší)
literárně dramatické	- četba a vyprávění příběhů o Vánocích - časopis Méd'a Pusík	- četba ukázek z knih, které děti dostaly na Vánoce	- individuální zájmová činnost
společenskovední	- beseda o zvycích o Vánocích, tradice - návštěva betléma v kapli Jana Nepomuckého	- ošetřujeme drobná poranění, připomínáme si zásady hygienických návyků (hra na lékaře apod.)	- práce na PC

JARO

Činnosti	Březen	Duben	Květen
pohybové a tělovýchovné (na hřišti a v tělocvičně)	- jarní hry (kuličková) - akrobatická cvičení na žíněnkách	- míčové hry na hřišti (kopaná, vybíjená) - cvičení na průlezkách	- individuální zájmová činnost
výtvarné a estetické	- jaro – textilní koláž	- malujeme čarodějnice	- používání různých technik (rozfoukávání mokrych skvrn, otisky apod.)
rukodělné	- Velikonoce (malování, vystřihování, zdobení, lepení velikonočních vajíček)	- výroba masky čarodějnice (vzájemná pomoc kamarádů)	- výroba dárek pro maminky - jarní a luční květiny
hudební	- velikonoční zvyky, říkadla, rytmizace říkadel	- rej čarodějnic (přehlídka masek)	- zpíváme maminkám - hudební soutěže a kvízy
přírodovědné	- jarní příroda – vycházka - vyhledávání v encyklopediích	- pěstování rostlin ze semínka	- výroba herbáře, názvy lučních rostlin - místa výskytu rostlin v naší obci
literárně dramatické	- Z pohádky do pohádky – literární soutěž k měsíci knihy	- četba a vyprávění o dávných zvycích (čarodějnice)	- literární soutěže a kvízy (AZ kvíz)
společenskovední	- individuální zájmová činnost	- hry s dopravní tematikou (připomínáme si zásady bezpečnosti silničního provozu)	- příprava jednoduchého pokrmu (zásady slušného chování, stolování)

LÉTO

Činnosti	Červen
pohybové a tělovýchovné (na hřišti a v tělocvičně)	- hry na hřišti, pískovišti, průlezkách
výtvarné a estetické	- Den dětí, namaluj své přání, svého kamaráda či oblíbenou hračku
rukodělné	- úklid družinových hraček, her a stavebnic
hudební	- písničky k táboráku
přírodovědné	- poznáváme houby a rostliny (učíme se rozpoznávat jedovaté houby a rostliny)
literárně dramatické	- kvízy a hádanky (kris – kros) - poznáváme česká přísloví a pořekadla
společenskovední	- těšíme se na prázdniny (co budeme dělat)

7. ZÁVĚR

Naše školní družina umožňuje dětem připravovat se na život tak, aby se dokázaly projevat jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti a dovedly uplatňovat svá práva a plnit své povinnosti.

Školní družina podněcuje děti k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů. Pomáhá dětem učit se, vyjadřovat svůj názor, tvořit, zkoumat, experimentovat, rozvíjet představivost, spolupracovat v týmu a poznávat mnoho nového. Děti se naučí komunikovat s ostatními dětmi i dospělými, navazovat nová kamarádství i přátelství.

Myslíme si, že školní družina v systému školství má své místo. Děti si odpočinou od školních povinností a zároveň se učí efektivně trávit svůj volný čas – seznamují se s možnou nabídkou zájmových aktivit, s jejich obsahem a formami. Nabídkou různých činností si děti prohlubují své školní znalosti, zájmovými činnostmi rozvíjí svou osobnost a zdokonalují kompetence. Zvláštnost práce ve školní družině umožňuje vychovatelkám citlivě a aktuálně reagovat na stavy, nálady i sociální potřeby dětí.

Školní družina je tedy důležitým zařízením pro výchovu dětí mimo vyučování. Jejím úkolem není jen zajišťovat péči o děti v době, kdy se jim nemohou věnovat rodiče, ale je důležitým výchovným partnerem rodiny i školy.